

Reykjavík, 28.02.2023
ÍLS/

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið
Skuggasund 1
101 Reykjavík

Efni: Umsögn vegna áforma um lagasetningu (geymsla koldíoxíðs)

Vísað er til upplýsinga um frumvarp til laga um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir nr. 7/1998 (geymsla koldíoxíðs), sem birtar voru í samráðsgátt stjórnarráðsins, 14. febrúar 2023, sbr. mál nr. 35/2023. Eftirfarandi eru athugasemdir Eignarhaldsfélagsins Carbfix ohf., Carbfix hf., Orkuveitu Reykjavíkur (OR) og Orku náttúrunnar ohf. (ON), við fyrirbyggjandi frumvarpsdrögin (í umsögn þessari eru þessir aðilar saman nefndir umsagnaraðilar eða OR samstæðan).

Umsagnaraðilar telja að sú orðalagsbreyting sem lögð er til á 3. mgr. 33. gr. c sé til bóta og að ákvæðið verði skýrara eftir þá breytingu sem lögð er til.

Þá er sú breyting sem lögð er til á 33. gr. d til bóta. Mikilvægt er að hafa í huga að „[t]ilgangurinn með því að fjalla sérstaklega um samsetningu efnisstrauma er að setja fram viðmið sem stuðla að því að ná markmiðinu um örugga föngun, flutning og niðurdælingu.“ sbr. athugasemdir í frumvarpi því er varða að lögum um niðurdælingu nr. 12/2021. Það er þó ástæða til að áréttta það sem Carbfix hefur áður bent á varðandi föngun frá jarðvarmavirkjunum, en þá er t.d. CO₂ og H₂S fangað og dælt niður í sama ferlinu. Gera má ráð fyrir að hið sama geti orðið uppi á teningnum hjá stóriðjunni þegar fram í sækir. Með orðalaginu í 33. gr. d var ætlunin að útfæra íslenskt ákvæði með hliðsjón af þeirri aðferð sem þróuð hefði verið hér á landi. Bent er á að tilskipun nr. 2009/31 leggur ekki skorður við vatnsblöndun miðað við orðalagið í henni: „A CO₂ stream shall consist overwhelmingly of carbon dioxide. To this end, no waste or other matter may be added for the purpose of disposing of that waste or other matter.“ Með Carbfix aðferðinni er einmitt ekki verið að blanda vatni við niðurdælt koldíoxíðs í þeim tilgangi að losna við vatnið sem dælt er niður með aðferðinni, heldur er það endurnýtt og af því leiðir að það getur vart talist bannað skv. framangreindu orðalagi tilskipunarinnar. Að þessu sögðu leggst Carbfix ekki gegn þeim breytingum sem fyrirséðar eru til að koma til móts við athugasemdir ESA enda girðir tilskipunin ekki fyrir vatnsblöndun.

Því er fagnað sem lagt er til í 33. gr. g, þar sem áréttað er að um að lágmarkstími lokunar kunni að vera styttri en tuttugu ár áður en flutningar ábyrgðar á sér stað enda sé hægt að sýna fram á að koldíoxíð sé fullkomlega og varanlega aflokað.

Í umfjöllun í 6. kafla um mat á áhrifum í almennum athugasemdum með frumvarpinu er vísað í afstöðuskjal fjármála- og efnahagsráðuneytisins (FJR), dagsett 19. nóvember 2020, sem var undir liðnum aðrar ábendingar sem snúa að þáttum sem heyra undir verksvið FJR en þar segir; „Vegna mögulegra tekjumöguleika með nýtingu auðlindarinnar þá er samkvæmt mbl. umhverfisráðuneytisins dagsett 18.11.2020 um nánast ótakmarkaða auðlind að ræða. Engu að síður ættu ráðuneytin að hafa vakandi auga fyrir möguleikum á gjöldum vegna nýtingar auðlindarinnar“.

OR samstæðan vill taka fram að þessu tilefni að það telur að ekki séu forsendur fyrir ríkið að innheimta gjöld fyrir nýtingu holrýmis í bergi annarra fasteigna en þeirra sem eru í eigu ríkisins, frekar en við á t.d. um jarðhita eða jarðefni.

Sem fyrr telur Carbfix og OR samstæðan ástæðu til að þakka fyrir þann stuðning sem Íslensk stjórnvöld hafa veitt alveg frá því að niðurdælingarverkefni innan samstæðu OR hófust. Samtalið og samstarfið við fulltrúa stjórnvalda um löggjöf um niðurdælingu frá fyrstu innleiðingu tilskipunar 2009/31/EB árið 2014/2015 hefur verið með eindæmum gott og fyrir það er þakkað. Íslensk stjórnvöld hafa verið dyggir bakhjarlar við rekstur verkefna Carbfix og að vissu leyti greitt götu þeirra enda ótvírætt búið að sanna gildi sitt í þágu framlags Íslands í baráttunni gegn loftslagsvánni. Það er áréttað að undirrituð sem og sérfræðingar Carbfix og samstæðu OR eru ávallt reiðubúin og fús að veita stjórnvöldum aðstoð og ráðgjöf í þessum efnum nú sem endranær.

Virðingarfyllst,



Íris Lind Sæmundsdóttir
Lögmaður